

Arkusze 8 klasa

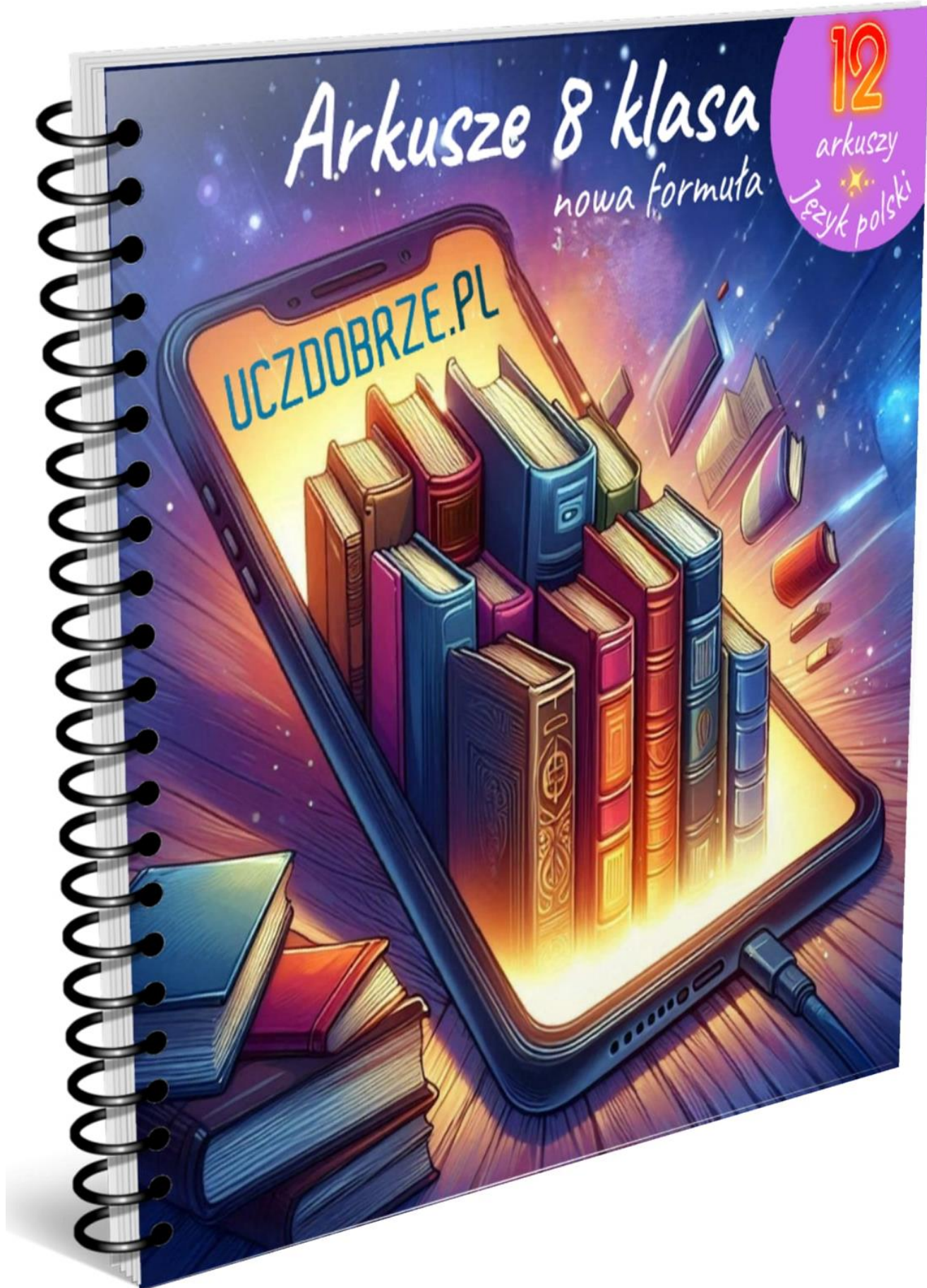
nowa formuła

12

arkuszy

Język polski

UCZDOBRZE.PL

Spis treści

Arkusz 1 <i>Balladyna</i>	3
Odpowiedzi Arkusz 1.....	15
Arkusz 2 <i>Mały Książę</i>	18
Odpowiedzi Arkusz 2	28
Arkusz 3 <i>Zemsta</i>	31
Odpowiedzi Arkusz 3	43
Arkusz 4 <i>Kamienie na szaniec</i>	46
Odpowiedzi Arkusz 4	57
Arkusz 5 <i>Opowieść wigilijna</i>	60
Odpowiedzi Arkusz 5	70
Arkusz 6 <i>Dziady</i>	73
Odpowiedzi Arkusz 6	84
Arkusz 7 <i>Latarnik</i>	86
Odpowiedzi Arkusz 7	97
Arkusz 8 <i>Świtezianka</i>	100
Odpowiedzi Arkusz 8	110
Arkusz 9 <i>Reduta Ordona</i>	112
Odpowiedzi Arkusz 9	121
Arkusz 10 <i>–Artysta</i>	123
Odpowiedzi Arkusz 10	133
Arkusz 11 <i>Treny</i>	135
Odpowiedzi Arkusz 11	144
Arkusz 12 <i>Baba Sławomir Mroźek</i>	146
Odpowiedzi Arkusz 12.....	157

Arkusz 5 *Opowieść wigilijna*

Przeczytaj tekst i wykonaj zadania.

Charles Dickens *Opowieść wigilijna*

Zaczął się od tego, że Marley umarł. To nie ulegało wątpliwości. Świadczenie zgonu podpisali: ksiądz, urzędnik, grabarz i właściciel zakładu pogrzebowego. Scrooge, wspólnik Marleya, także je podpisał, a jego nazwisko było cenione, cokolwiek by podpisał. Zwłaszcza na giełdzie.

Stary Marley był martwy jak ćwiek w drzwiach; tak mówi znane angielskie przysłowie. Czy Scrooge wiedział o śmierci Marleya? Oczywiście. Jakżeby mogło być inaczej? Scrooge i on byli wspólnikami przez wiele lat. Scrooge był też jedynym spadkobiercą, zarządcą, przyjacielem Marleya i jedynym człowiekiem, który szedł za jego trumną. Przy tym Scrooge nie był zbyt dotknięty tym wypadkiem, bo okazał się doskonałym kupcem i w dniu pogrzebu obmyślił korzystny interes.

Scrooge nie kazał zamalować nazwiska starego Marleya na szyldzie swego domu handlowego. Jeszcze po wielu latach na szyldzie nad drzwiami wejściowymi ich firmy można było czytać: "Scrooge i Marley". Firma ta bowiem była znana powszechnie. Nowicjusze w sprawach handlowych zwracali się do Scrooge'a – Scrooge albo Marley, on zaś odpowiadał na obydwie nazwiska. Było mu wyraźnie wszystko jedno.

Trzeba też przyznać, że Scrooge miał silną rękę, gdy szło o interes. Chwytała ona, ścisnęła, ze skóry obdzierała swoją ofiarę, nie wypuszczając jej, aż po doszczętnym wyzyskaniu. Był to jednym słowem chciwy i stary grzesznik. Twardy i ostry jak krzemień; zamknięty w sobie, milczący i samotny jak ostryga. Zimno wewnętrzne wyostrzyło jego starcze rysy, wydłużyło nos, zmarszczyło policzki, uczyniło jego chód sztywnym, zaczerwieniło oczy i zabarwiło na niebiesko usta. Gniewnie brzmiał jego ostry głos. Szron pokrywał jego głowę, brwi i chudą brodę. Wnosił ze sobą lodowatą temperaturę; zamrażał nią swe biuro podczas upału i nie podwyższał jej ani o jeden stopień nawet podczas wigilii Bożego Narodzenia. Zmiany pogody nie miały wpływu na Scrooge'a. Żadne ciepło nie mogło go ogrzać, żaden mróz bardziej oziębic. Niepogoda nie wiedziała, z której strony go zaatakować, największy deszcz, śnieg, grad czy zawierucha miały nad nim wyższość pod jednym tylko względem: one często okazywały się szczodrymi, spadały na świat i ludzi hojnie, dla Scrooge'a zaś takie pojęcia, jak szczodrość lub hojność w ogóle nie istniały.

Nie zdarzyło się, aby ktoś z przyjaznym uśmiechem zatrzymał go na ulicy i powiedział: – Kochany Scrooge, jak się masz? Kiedy mnie odwiedzisz? – żebracy nie prosili go o jałmużnę, dzieci nie pytały o godzinę, żadna kobieta ani mężczyzna nie pytali Scrooge'a o drogę. Nawet psy ślepców musiały go znać, bo gdy nadchodził – wciągały swych właścicieli do domów lub na podwórka, a potem machały ogonami jakby chcąc powiedzieć: "Brak oka jest lepszy od złego oka, mój niewidomy panie!"

Co to obchodziło Scrooge'a? On tego właśnie pragnął. Iść samotnie przez życie, odpychać od siebie wszelką ludzką sympatię – to, zdawało się, wybrał Scrooge za cel i tego się trzymał niewzruszenie. Odstępcanie od siebie, przerażanie lodowatym chłodem spotykanych ludzi było dla niego tym, czym jest słodka legumina dla małych łakomczuchów.

<https://wolnelektury.pl/katalog/lektura/dickens-opowieśc-wigilijna/>

458 słów

Zadanie 1 (0-1)

Na podstawie przytoczonego fragmentu utworu oceń prawdziwość podanych stwierdzeń. Wybierz P, jeśli stwierdzenie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

1.	W przytoczonym fragmencie Scrooge cierpi po stracie wspólnika.	P	F
2.	Narrator nie wypowiada się pochlebnie o bohaterze.	P	F

Zadanie 2 (0-1)

Na jaką cechę Ebenezera zwraca narrator uwagę w zdaniu: *Trzeba też przyznać, że Scrooge miał silną rękę, gdy szło o interes. Chwytała ona, ścisnęła, ze skóry obdzierała swoją ofiarę, nie wypuszczając jej, aż po doszczętnym wyzyskaniu.*

Cecha.....

Zadanie 3 (0-1)

Która informacja dotycząca przytoczonego fragmentu jest **nieprawdziwa**? Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

- A. Scrooge był jedynym spadkobiercą Marleya.
- B. Scrooge nie kazał zamalować nazwiska wspólnika, ponieważ lubił, jak zwracano się do niego tym nazwiskiem.
- C. Ebenezer był zimnym człowiekiem.
- D. Ludzie nie obchodzili Scrooge'a

Zadanie 4 (0-1)

Oceń prawdziwość poniższych stwierdzeń. Wybierz P, jeśli stwierdzenie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

1.	Scrooge zobaczył twarz Marleya w kłamce na drzwiach.	P	F
2.	Wspólnik pokazał się Ebenezrowi, by przestrzec go przed losem, jaki może go spotkać.	P	F

Zadanie 5 (0-2)

5.1 Na podstawie przytoczonego fragmentu napisz, jak ludzie traktowali Scrooge'a.

.....

.....

.....

.....

5.2 Po spotkaniu Scrooge'a z duchami stosunek Ebenezera do ludzi zmienił się. Jak zaczął się zachowywać? Przywołaj sytuację z lektury.

.....

.....

.....

Zadanie 6 (0-1)

Stwierdzenie: *Brak oka jest lepszy od złego oka, mój niewidomy panie!* Oznacza, że:

- A. Lepiej nie widzieć, niż widzieć słabo.
- B. Człowiek niewidomy czuje więcej.
- C. Lepiej nie widzieć, niż być złym człowiekiem.
- D. Ebenezer kiepsko widział

Zadanie 7 (0-1)

Odwołując się do całego utworu *Opowieść wigilijna*, dokończ zdanie. Wybierz odpowiedź A albo B, a następnie 1., 2. albo 3.

Ebenezer był dzieckiem:

A.	szczęśliwym	ponieważ	1.	Jego mama umarła, a tata nie dbał o niego wystarczająco.
			2.	Mieszkał u ciotki, która źle go traktowała.
B.	nieszczęśliwym		3.	Był bogaty i miał wspaniałą rodzinę.

Zadanie 8 (0-2)

Ebenezerowi w przemianie pomógł świat fantastyczny (duchy). Wskaż lekturę (inną niż *Opowieść wigilijna*), w której wpływ na bohatera także miał świat fantastyczny i opisz, na czym on polegał.

Lektura.....

Wpływ świata fantastycznego.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 9 (0-1)

Wskaż utwór, który należy do tego samego rodzaju literackiego, co *Opowieść wigilijna*.

- A. *Hobbit, czyli tam i z powrotem*
- B. *Balladyna*
- C. *Dziady II*
- D. *Tren VIII*

Zadanie 10 (0-2)

Sztuczna inteligencja otrzymała zadanie stworzenia portretu Ebenezera przed przemianą. Jednak nieprecyzyjne polecenie sprawiło, że pomyliła ona fakty. Wskaż dwa elementy graficzne, które udowadniają, że nie może być to Scrooge przed przybyciem duchów.

Element 1

Uzasadnienie.....

.....

.....

.....

Element 2

Uzasadnienie.....

.....

.....

Przeczytaj tekst i wykonaj zadania

Bohdan Baranowski *Duchy leśne*

Od najdawniejszych czasów las w znacznym stopniu żywił człowieka, jednocześnie jednak napawał go grozą i przerażeniem. Do lasu jeździł wieśniak po budulec i drzewo na opał. Do lasu udawał się ongiś na polowanie, a gdy to później stało się domeną działalności pana feudalnego, to chociaż po kryjomu zakładał tam sidła na zwierzęta lub ptaki tam żyjące. Do lasu udawały się wreszcie dzieci wiejskie w poszukiwaniu jagód, owoców leśnych, grzybów. Pozornie wydawać się może, że ludność wiejska doskonale znała las i nie potrzebowała się obawiać jego tajników. [...]

Z demonów leśnych na terenach niemal całej Polski, w wierzeniach ludowych najbardziej był znany „borowy” zwany niekiedy „borowcem”, „laskowym”, „leśnikiem”, „leśnym dziadkiem”, „gajowym” itp. Najczęściej występował on pod postacią przedstawiciela straży leśnej, ubrany więc był w odpowiedni mundur lub nosił typową dla straży leśnej czapkę, niekiedy chodził ze strzelbą lub grubym kijem. Demon ten bardzo często niczym nie różnił się od zwykłego mężczyzny. Niekiedy jednak cechował go bardzo mały lub odwrotnie olbrzymi wzrost, groźna lub trupio blada twarz, „dziwne oczy” itp. Demon ten wprowadzał zabląkanych ludzi w środek gęstwiny, z którego się trudno było wydobyć, lub na bagniska. [...]

Człowiekkształtnymi demonami były też zamieszkujące gęstwiny leśne jędze, zwane niekiedy jędzonami, babojędzami, jagami, czy też babami jagami. Wbrew dość szeroko utartym poglądom te ostatnie nazwy wywodziły się prawdopodobnie od słowa: jędze, a nie od imienia Jaga, Jadwiga. [...] W opowiadaniach ludowych były to brzydkie, odstrasające swym wyglądem istoty płci żeńskiej, złowrogo nastawione wobec ludzi. [...]. Na nieszczęście już dziś trudno jest stwierdzić, ile w tych opowiadaniach reliktyw dawnych wierzeń, a ile znacznie późniejszych nawarstwień z bajek obcego nawet pochodzenia oraz literatury dziecięcej lub też przeznaczonej dla ludu. [...] Wreszcie w kniejach leśnych zamieszkiwały drapieżne ptaki, które w opowiadaniach ludowych z niektórych terenów porwały małe dzieci i w swych szponach unosiły w głąb lasów, gdzie je zjadały albo też trzymały jako niewolników.

Być może niekiedy zamierające już wierzenia w groźne ptaki porwijące dzieci wykorzystywane były dla celów wychowawczych. Oto np. w okolicach Piotrkowa jeden z informatorów opowiadał mi, że jeszcze jako młody chłopiec chodząc do szkoły słyszał od swej nauczycielki, że w lesie żyją groźne ptaki, które porwały i zjadały te dzieci, które miały brudne nogi. [...]

Odpowiednia sceneria groźnego lasu sprzyjała również temu, aby w wierzeniach ludowych zaludnić go czy to powszechnie znanymi typami demonów, jak np. mamuny, boginki, wilkołaki czy też innymi, częściowo może wywodzącymi się z prastarych wierzeń, częściowo zaś stworzonymi przez bujną fantazję wiejskich specjalistów od tego rodzaju opowiadań.

Bohdan Baranowski, *W kręgu upiorów i wilkołaków*, Łódź 1981.

Zadanie 11 (0-2)

Tematem tekstu Bohdana Baranowskiego są.....

.....

Autor zwraca uwagę na.....

.....

Dodaje też, że

.....

Zadanie 12 (0-1)

Oceń prawdziwość poniższych stwierdzeń. Wybierz P, jeśli stwierdzenie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

1.	Zdanie: <i>W opowiadaniach ludowych były to brzydkie, odstrasżające swym wyglądem istoty płci żeńskiej, złowrogo nastawione wobec ludzi jest faktem.</i>	P	F
2.	Zdanie: <i>ptaki porywające dzieci wykorzystywane były dla celów wychowawczych</i> oznacza, że straszono nimi dzieci.	P	F

Zadanie 13 (0-2)

Na podstawie powyższego tekstu, podaj trzy wierzenia, które miały wpływ na ludzi.

1.

2.

3.

Zadanie 14 (0-1)

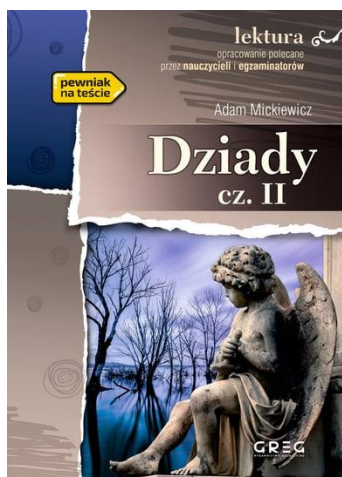
Oceń prawdziwość poniższych stwierdzeń. Wybierz P, jeśli stwierdzenie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

1.	Dzięki lasowi ludność wiejska zyskiwała pożywienie i opał.	P	F
2.	Ludność wiejska nie musiała się bać, gdyż doskonale znała swój las.	P	F

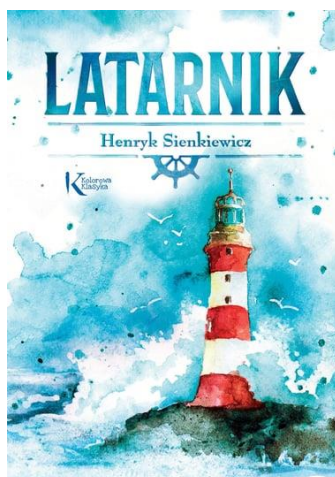
Zadanie 17 (0-2)

Przyjrzyj się ilustracjom.

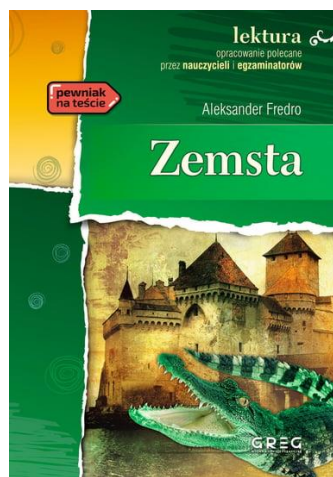
17.1 (0-1) Spośród przedstawionych lektur wskaż tę, która odnosi się do wierzeń ludowych:

1.

2.

3.

Lektura.....

17.2 Jaka nauka, moralność ludowa, wpływa ze wskazanego przez Ciebie utworu?

Nauka.....

Zadanie 18 (0-1)

Na jednym z blogów pojawił się wpis dotyczący wierzeń, ale autorzy wpisu nie zadbali o poprawną interpunkcję. Wybierz zdanie, w którym niepoprawnie zastosowano interpunkcję.

- A. Choć demony leśne budziły strach, to teraz raczej nas śmieszą.
- B. Jakoś nie bardzo chce mi się wierzyć, że demon mnie wciąga w gęstwinę.
- C. Baba Jaga też mnie jakoś nie przekonuje do tego żebym miał się bać.
- D. Chyba najgorsze były te ptaki, które karały za brudne nogi. :)

Zadanie 19 (0-2)

19.1 (0-1) W zdaniu *Do lasu jeździł wieśniak po budulec i drzewo na opał.*
Podkreślony wyraz występuje w A/B i pełni funkcję C/D

A. Bierniku	C. podmiotu
B. Mianownika	D. dopełnienia

19.2 (0-1) Wyrazem pokrewnym do wyrazu opał nie jest:

- A. opel
- B. opalać
- C. palenisko
- D. palić

Zadanie 20 (0-3)

Twój kolega uwielbia baśnie i legendy. Kupiłeś mu zatem z okazji urodzin książkę „Zbiór baśni i legend ludowych”. Napisz dedykację, w której uzasadnisz dwoma argumentami, dlaczego właśnie tę książkę mu ofiarowałeś.

Dedykacja

Zadanie 21 (0-20)

Wybierz jeden z tematów i napisz wypracowanie.

- Pamiętaj o zachowaniu formy wypowiedzi wskazanej w temacie: napisz rozprawkę albo opowiadanie.
- W wypracowaniu odwołaj się do wybranej lektury obowiązkowej. Lista lektur obowiązkowych znajduje się na początku tego arkusza egzaminacyjnego.
- **Twoja praca powinna liczyć co najmniej 200 wyrazów.**
- Zapisz wypracowanie w wyznaczonym miejscu. Nie pisz na marginesie

Temat 1

Czy warto być dobrym? Napisz rozprawkę, w której udzielisz odpowiedzi na to pytanie. W argumentacji odwołaj się do wybranej lektury obowiązkowej oraz do innego utworu literackiego.

Temat 2

Napisz opowiadanie o Twoim spotkaniu z którymś z bohaterów lektury szkolnej, podczas którego przekona Cię on do zmiany jakiejś decyzji. Wypracowanie powinno dowodzić, że dobrze znasz wybraną lekturę obowiązkową.

Odpowiedzi Arkusz 5

Zadanie 1 (0-1)

F, P

Zadanie 2 (0-1)

Chciwość, bezwzględność, zło

Zadanie 3 (0-1)

B

Zadanie 4 (0-1)

F, P

Zadanie 5 (0-2)

5.1 (0-1) Ludzie nie zwracali na niego uwagi, nie rozmawiali z nim, woleli go unikać.

5.2 (0-2) Był miły, dał podwyżkę Bobowi, kupił indyka, poszedł na święta do Freda, wspomagał potrzebujących.

Zadanie 6 (0-1)

C

Zadanie 7 (0-1)

B 1

Zadanie 8 (0-2)*Balladyna* - Goplana sprawiła, że Kirkor zatrzymał się u wdowy, zamieniła Grabca w wierzbę, w króla dzwonkowego.

Skierka - popsuł mostek.

Mały Książę - spotkanie Pilota z Małym Księciem i zrozumienie, co w życiu jest ważne.*Opowieści z Narni* - spotkanie dzieci ze światem fantastycznym z Narni- czarownica, Aslan i ukazanie walki dobra ze złem.

1 pkt za wskazanie lektury

2 pkt – lektura i omówienie.

Zadanie 9 (0-1)

A

Zadanie 10 (0-2)

- ✓ Uśmiech na twarzy- Ebenezer się nie uśmiechał.
- ✓ Choinka – nie obchodził świąt.
- ✓ Indyk – nie obchodził świąt.

- ✓ Kobieta – żył samotnie i nikt go nie odwiedzał.
- ✓ Ładne ubranie – nosił stare, znoszone ubrania.

2 pkt – wskazanie dwóch elementów graficznych i wyjaśnienie związku każdego z nich z treścią lektury.

1 pkt – wskazanie jednego elementu graficznego i wyjaśnienie jego związku z treścią lektury.

0 pkt – odpowiedź nie spełnia kryteriów na 1 punkt ALBO brak odpowiedzi.

Zadanie 11 (0-2)

Tematem tekstu Bohdana Baranowskiego są duchy leśne.

Autor zwraca uwagę wiarę na istoty zamieszkujące lasy i straszenie nimi dzieci.

Dodaje też, że sceneria lasu sprzyjała tworzeniu fantastycznych stworzeń.

1 pkt za poprawne uzupełnienie 2 odpowiedzi lub odpowiedź o nieodpowiednim stopniu uogólnienia.

Zadanie 12 (0-1)

P, P

Zadanie 13 (0-2)

Np.: demony leśne, babojędze, drapieżne ptaki

1 pkt za poprawne podanie 2 wierzeń

Zadanie 14 (0-1)

P, F

Zadanie 15 (0-1)

B

Zadanie 16 (0-2)

Przykładowa wypowiedź oceniona na 2 pkt.

Warto przekazywać młodym pokoleniom stare wierzenia, ponieważ są one interesujące i można poznać coś, czego się do tej pory nie wiedziało. Te wierzenia są charakterystyczne dla państw i regionów i odróżniają nas od innych.

Uwaga! Uczeń może uargumentować, że nie warto i jeśli argumentacja jest poprawna, przyznajemy punktację.

1 pkt za 1 poprawnie przytoczony argument.

Zadanie 17 (0-2)17.1 (0-1) Okładka 1 - *Dziady* II

17.2 (0-1)

- ✓ Nauka - Trzeba być człowiekiem, by pójść do Nieba.
- ✓ Nie można krzywdzić innych.
- ✓ Nie można gardzić uczuciami innych.
- ✓ Trzeba zaznać goryczy, by dostać się do Nieba.
- ✓ Za wyrządzone zło czeka człowieka kara po śmierci.

Zadanie 18 (0-1)

C

Zadanie 19 (0- 2)

19.1 (0-1) A, D

19.2 (0-1) A

Zadanie 20 (0-3)

Zasady oceniania dedykacji umieszczone są na stronie 16.